

# MPRA

Munich Personal RePEc Archive

## **On the educational training of court clerks**

Dimitrova, Darina

2023

Online at <https://mpa.ub.uni-muenchen.de/118614/>  
MPRA Paper No. 118614, posted 19 Sep 2023 17:15 UTC

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“  
“ST. CYRIL AND ST. METHODIUS” UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO**

---

**Сборник научни изследвания  
от Юбилейна международна  
научна конференция  
на тема**

**„РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕНОТО ПРАВО –  
МЕЖДУ УСТАНОВЕНИТЕ ТРАДИЦИИ  
И ЖЕЛАНАТА БЪДЕЩА РЕАЛНОСТ“**

**Конференцията се провежда по случай  
30 години от създаването на Юридическия факултет  
към Великотърновския университет  
„Св. св. Кирил и Методий“**

**и**

**10 години от създаването на списание  
„DE JURE“ – официално издание на Юридическия факултет  
15 октомври 2021 г.,  
град Велико Търново**

**Том 2**



*Конференцията се организира по случай 30 години от създаването на Юридическия факултет към Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и 10 години от създаването на списание „DE JURE“ – официално издание на Юридическия факултет*  
*15 октомври 2021 г., град Велико Търново*

© Авторски колектив, 2023

© Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2023

гр. В. Търново, ул. „Геодосий Търновски“ № 2

**ISBN: 978-619-208-361-8**



ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ  
„СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“  
“ST. CYRIL AND ST. METHODIUS” UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO

---

Сборник научни изследвания  
от Юбилейна международна  
научна конференция  
на тема

**„РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕННОТО ПРАВО –  
МЕЖДУ УСТАНОВЕНИТЕ ТРАДИЦИИ  
И ЖЕЛАНАТА БЪДЕЩА РЕАЛНОСТ“**

Конференцията се провежда по случай  
30 години от създаването на Юридическия факултет  
към Великотърновския университет  
„Св. св. Кирил и Методий“

и

10 години от създаването на списание  
„DE JURE“ – официално издание на Юридическия факултет  
15 октомври 2021 г.,  
град Велико Търново

Том 2



## **РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ**

*Проф. д-р Янка Тянкова*

*Проф. д-рн Георги Митов*

*Проф. д-рн Цветан Сивков*

*Гл. ас. д-р Борислав Борисов*

*Гл. ас. д-р Десислава  
Давидкова-Димитрова*

## **EDITORIAL BOARD**

*Prof. PhD Yanka Tyankova*

*Prof. Dr. Habil Georgi Mitov*

*Prof. Dr. Habil Tsvetan Sivkov*

*Senior Lecturer PhD Borislav Borisov*

*Senior Lecturer PhD  
Desislava Davidkova-Dimitrova*

## СЪДЪРЖАНИЕ

### ЧАСТ 1.

*Приветствие от проф. д-он Георги Митов* – декан на Юридическия факултет при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ ..... 17

*Приветствие от доц. д-р Владимир Попов* – Ректор на ВТУ (1991–1995 г.); първият председател на Общото събрание на ВТУ (1999–2005 г.), първият омбудсман на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ ..... 19

### ПЛЕНАРНИ ДОКЛАДИ

*30 годишната история на Юридическия факултет* от проф. д-р Янка Тянкова – зам.-ректор по административно-правни дейности и ръководител на катедра „Частноправни науки“ ..... 23

*Информация за списание „DE JURE“* – официално научно издание на Юридическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ ..... 31

### ЧАСТНОПРАВНИ НАУКИ // PRIVATE LAW

**Елизабет С. СТОНГ** (U.S. Bankruptcy Court, Eastern District of New York).  
«Я не согласен»: Некоторые наблюдения судьи первой инстанции о роли особого мнения в федеральной судебной системе США  
**Elizabeth S. STONG** (U.S. Bankruptcy Court, Eastern District of New York).  
“I Dissent”: Some Observations from a Trial Judge on the Role of Dissents in the United States Federal Judicial System ..... 37

**Иван РУСЧЕВ** (СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Бележки по предмета на иска за прогласяване на нищожност на правни сделки  
**Ivan RUSCHEV** (Sofia University “St. Kliment Ohridski“, St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo).  
Notes on the Subject of an Action for Declaration of Nullity of Legal Transactions ..... 47

**Янка ТЯНКОВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Производството по стабилизация – между традициите и европейските препоръки за неговото усъвършенстване  
**Yanka TYANKOVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo).  
Stabilization Proceedings – Between Traditions and European Recommendations for Its Improvement ..... 57

<b>Георги СТЕФАНОВ, Пламен ПЕТКОВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Русенски университет „Ангел Кънчев“). Кооперацията като субект на социалната и солидарната икономика <b>Georgi STEFANOV, Plamen PETKOV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Angel Kanchev University of Ruse). The Cooperative as a Subject of Social and Solidarity Economy .....	69
<b>Таня ЙОСИФОВА</b> (Университет за национално и световно стопанство). По някои въпроси на електронната търговия <b>Tania IOSSIFOVA</b> (University of National and World Economy). On Some Issues of E-commerce .....	79
<b>Павел САРАФОВ</b> (СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Актове за държавна и за общинска собственост – същност и правни особености <b>Pavel SARAFOV</b> (Sofia University “St. Kliment Ohridski”, St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Acts of State and Municipal Property: Nature and Legal Features.....	83
<b>Венцислав Л. ПЕТРОВ</b> (СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Приносът на проф. Симеон Ангелов към теорията на стопанската непоносимост <b>Ventsislav L. PETROV</b> (Sofia University “St. Kliment Ohridski”, St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Prof. Simeon Angelov’s Contribution to the Theory of Economic Intolerance .....	87
<b>Йордан БАЛАНОВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Основания за отмяна на решенията на органите за управление от общото събрание на сдружение <b>Yordan BALANOV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Grounds for Invalidation of Management Body Decisions by the General Meeting of an Association.....	95
<b>Ангел РИСТОВ</b> (Юридическия факултет „Юстиниан Първи“ на Скопския университет „Св. Кирил и Методий“). Правна същност на етажната собственост <b>Angel RISTOV</b> (Instinianus Primus Faculty of Law of St. Cyril and Methodius University in Scopje). Legal Nature of the Property of Apartments .....	107
<b>Юлия РАДАНОВА</b> (Софийска адвокатска колегия). Институтът на задължителната съдебна медиация – възможности и решения <b>Julia RADANOVA</b> (Sofia Bar Association). Mandatory Court Mediation: Opportunities and Solutions.....	131

**Силвия КРЪСТЕВА** (Окръжен съд – Плевен). Приложението на метода на Алтман в производството по търговска несъстоятелност  
**Silvia KRASTEVA** (District Court of Pleven). Application of the Altman Method in Commercial Bankruptcy Proceedings ..... 141

**Борислав БОРИСОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). По някои въпроси за усъвършенстване на уредбата на процедурата по медиация в Република България  
**Borislav BORISOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). On the Issue of Improving the Regulation of the Mediation Procedure in the Republic of Bulgaria..... 159

**Гергана КИРИЛОВА-АНДРЕЕВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). „Липсващите“ допълнителни трудови възнаграждения при служителите в администрацията  
**Gergana KIRILOVA-ANDREEVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). “Missing” Additional Remuneration of Employees in the Administration ..... 181

**Нина ДЕЛИМАРИНОВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Още веднъж за Решение № 8 от 2021 г. по к. д. № 9 от 2020 г. В контекста на практиката на Конституционния съд в защита на правата на гражданите  
**Nina DELIMARINOVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Once Again about Decision No. 8 of 2021 on Constitutional Case No. 9 of 2020: In the Context of the Case Law of the Constitutional Court in Protecting Citizens’ Rights ..... 197

**Момчил ИВАНОВ** (Адвокатска колегия – Велико Търново). Прекратяване на членство в командитно дружество  
**Momchil IVANOV** (Veliko Tarnovo Bar Association). Termination of Membership in a Limited Partnership..... 207

**Благой ЗЛАТАНОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). За отражението (влиянието) на договора за текуща сметка при налагане на заповор върху вземане на страна по сделката  
**Blagoy ZLATANOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). About the Effect of the Contract Current Account in the Event of Garnishment of Receivables of a Transaction Party..... 223

**Калина ГРОЗДЕВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Районна прокуратура – Велико Търново). Новото основание за допускане до касационно обжалване „очевидна неправилност“ през призмата на касационното частно обжалване



<b>Kalina GROZDEVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, District Prosecutor’s Office of Veliko Tarnovo). The New Grounds for Admission to the Cassation Appeal “Obvious Irregularity“ through the Prism of the Private Cassation Appeal .....	229
<b>Теодора ТРИФОНОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Особености в режима на собственост и използване на външните паркоместа в сгради в режим на етажна собственост <b>Teodora TRIFONOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Particularities in the Regime of Ownership and Use of Outdoor Parking Spaces in Condominium Buildings .....	235
<b>Стелияна ЗЛАТЕВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Ролята на националността на инвеститора в международното инвестиционно право <b>Steliyana ZLATEVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The Role of the Investor’s Nationality in International Investment Law .....	249
<b>Ивайло ДОНЕВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Адвокатска колегия – Велико Търново). Понятието „дете в риск“ в българското гражданско право – развитие и проблеми в правоприлагането <b>Ivaylo DONEV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Veliko Tarnovo Bar Association). The Concept of Child at Risk in Bulgarian Civil Law: Development and Problems in Law Enforcement.....	269
<b>Диан ДАЧЕВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Производството по рекламация като способ за реализиране на отговорността на превозвача по договор за превоз на товари <b>Dian DACHEV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The Complaint as a Method for Invoking Liability of the Carrier under a Contract Freight Transport .....	281
<b>Христо АНГЕЛОВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Основни принципи при определяне на компетентността по граждански дела с международен елемент съгласно Регламент (ЕС) 2016/1103 на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи <b>Hristo ANGELOV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Basic Principles in Determining the Jurisdiction in Civil Cases of International Couples According Council Regulation (EU) 2016/1103 of 24 June 2016 on the Implementation of Enhanced Cooperation in the Area of Jurisdiction, Applicable Law and the Recognition and Enforcement of Decisions on Matters Concerning Matrimonial Property Regimes .....	299

**Силвия ЙОВЧЕВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Значение на конфиденциалността за допускане на доказателствени средства в арбитражния процес  
**Silvia YOVCHEVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The Importance of Confidentiality for the Admission of Evidence in Arbitration..... 317

## СЪДЪРЖАНИЕ

### ЧАСТ 2.

#### ПУБЛИЧНОПРАВНИ НАУКИ // PUBLIC LAW

**Е. Е. ТОНКОВ, Л. А. ПОЖАРОВА** (Белгородского государственного национального исследовательского университета). Конституционно-правовое содержание достоинства личности в России  
**E. E. TONKOV, L. A. POZHAROVA** (Belgorod National Research University). The Constitutional and Legal Content of the Individual’s Dignity in Russia ..... 359

**Цветан СИВКОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Протоколът – нов и необходим вид нормативен акт или излишно утежняване на българската система на нормативни актове  
**Tsvetan Sivkov** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The Protocol: A New and Necessary Type of Normative Act or Unnecessary Aggravation of the Bulgarian System of Normative Acts..... 371

**Николай ПРОДАНОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Институционално развитие на съвещателните органи по сигурността в Република България (от Съвет за национална сигурност към Консултативен съвет по национална сигурност)  
**Nikolay PRODANOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Institutional Development of the Security Advisory Bodies in the Republic of Bulgaria (From the National Security Council to the Consultative National Security Council) ..... 387

**Зорница ЙОРДАНОВА** (Русенски университет „Ангел Кънчев“). Относно допустимостта на промени в необнародван закон върнат за ново обсъждане (в контекста на конституционно дело № 3 от 2021 г.)  
**Zornitsa YORDANOVA** (Angel Kanchev University of Ruse). On the Admissibility of Amendments in a Non-published Law Returned for Further Debate (In the Context of Constitutional Case No. 3 of 2021)..... 395

<b>Изабела ЧАКЪРОВА-ДИМИТРОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Участници в споразумението по ЗАНН <b>Izabela CHAKAROVA-DIMITROVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Participants in the Agreement under the Bulgarian Law on Administrative offences and Sanctions (ZANN).....	409
<b>Цветан СИВКОВ, Георги КАББЕ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Новите конституции на страните от Централна и Източна Европа – от традициите до реалността <b>Tsvetan SIVKOV, Georgi KABBE</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The New Constitutions in Central and Eastern Europe: From Tradition to Reality.....	419
<b>Христо ОРМАНДЖИЕВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). За „дисциплинарната отговорност“ на народния представител <b>Hristo ORMANDZHIEV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). About the “Disciplinary Responsibility” of the Member of Parliament .....	431
<b>Калина ЛУПОВА-АНГЕЛОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Защита срещу обезпечителни мерки, наложени по реда на ДОПК <b>Kalina LUPOVA-ANGELOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Protection Against Security Measures Imposed under the Bulgarian Tax and Insurance Procedure Code (DOPK) .....	441
<b>Милка ЛАМБЕВА-СТЕФАНОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Избирателните комисии преди и след приемане на Изборния кодекс – кратък преглед на законодателната уредба за периода 1989–2021 г. <b>Milka LAMBEVA-STEFANOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Electoral Commissions before and after the Adoption of the Electoral Code: A Brief Overview of the Legislative Framework for the Period 1989–2021 .....	449
<b>Хасан АЗИС</b> (Община Кърджали). Правната регулация на местното и регионалното развитие в Гърция <b>Hasan AZIS</b> (Municipality of Kardzhali). Legal Regulation of Local and Regional Development in Greece .....	459
<b>Ивелина ВЕЛЧЕВА</b> (Районен съд – Балчик). Достъпът до административно правосъдие като гаранция за правова държава <b>Ivelina VELCHEVA</b> (Regional Court of Balchik). Access to Administrative Justice as a Guarantee for the Rule of Law .....	471

**Милена ЛИЧЕВА** (СУ „Св. Климент Охридски“).  
(Не)възможната метаморфоза в горските територии  
**Milena LICHEVA** (Sofia University “St. Kliment Ohridski“).  
The (Not)Possible Metamorphosis in Forest Areas..... 483

**Дарина ДИМИТРОВА** (Икономически университет – Варна).  
За образователната подготовка на съдебните служители  
**Darina DIMITROVA** (University of Economics – Varna).  
on the Educational Training of Court Clerks..... 493

**Пламен КАЛЕВ** (Адвокатска колегия – Бургас). Романтичната идеология  
на Българското национално възраждане като основание за рецепция  
на историческата правна школа в правната ни мисъл  
от края на XIX век и началото на XX век  
**Plamen KALEV** (Burgas Bar Association). The Romantic Ideology  
of the Bulgarian National Revival as a Basis for Reception  
of the Historical Law School in Bulgarian Legal Thought  
from the Late 19<sup>th</sup> and Early 20<sup>th</sup> Centuries ..... 503

**Мария ВАСИЛЕВА-ДАНАИЛОВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,  
Административен съд – Велико Търново). Незаконосъобразността  
на актовете, действията и бездействията на органа по изпълнението  
като процесуална предпоставка за допустимост на иска  
за обезщетение по чл. 299 АПК  
**Maria VASILEVA-DANAILOVA** (St. Cyril and St. Methodius University  
of Veliko Tarnovo, Administrative Court of Veliko Tarnovo). Illegality  
of the Acts, Actions, and Omissions of the Administrative Enforcement Authority  
as a Procedural Prerequisite for the Admissibility of a Compensation Claim:  
Art. 299 of the Bulgarian Code of Administrative Procedure ..... 513

**Драгомир АНГЕЛОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,  
Районен съд – Горна Оряховица). Някои аспекти на финансирането  
на политическите партии във връзка с Решение № 5 от 27.04.2021 г.  
на Конституционния съд по к. д. № 13/2019 г.  
**Dragomir ANGELOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo,  
Regional Court of Gorna Oryahovitsa). Some Aspects Political Party Financing  
in Connection with Decision No. 5 of 27.04.2021  
of the Constitutional Court under case No. 13/2019 ..... 525

**Радомира ВИДЕВА** (Universidad de Salamanca). За един по-достъпен,  
ясен и разбираем правен език, или Как да съобразим правните текстове  
с оглед на нуждите на адресатите неюристи  
за които те са предназначени  
**Radomira VIDEVA** (Universidad de Salamanca). Towards a More Accessible,  
Clear, and Understandable Legal Language: Creating Legal Texts  
in Accordance with the Needs of Their Non-specialist Addressees..... 535

<b>Емилия АНГЕЛОВА-ХОВАГИМЯН</b> (Адвокатска колегия – гр. Пловдив). Роля на съсловните организации в развитието на пациентската безопасност <b>Emilia ANGELOVA-NOVAGIMYAN</b> (Plovdiv Bar Association). The Role of Professional Organizations in the Development of Patient Safety .....	545
<b>Ивелина АЛЕКСАНДРОВА</b> (Адвокатска колегия – гр. Добрич). Генетична поверителност: приложения, ограничения и възможни хипотези <b>Ivelina ALEKSANDROVA</b> (Dobrich Bar Association). Genetic Privacy: Applications, Limitations and Possible Hypotheses.....	555
<b>Невена ПОПОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Развитие на правната уредба на разрешението за строеж <b>Nevena POPOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Development of the Legal Framework of the Building Permit.....	567
<b>Виктория МИНГОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Конституционен съд на Република България). Предварителен и последващ контрол за конституционност върху първичното право на Европейския съюз <b>Viktoria MINGOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Constitutional Court of the Republic of Bulgaria). Ex Ante and Ex Post Review of Constitutionality of European Union Primary Law .....	573
<b>Светослав МИШЕВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Административно-териториалните единици в България от приемането на Търновската конституция до 19 май 1934 година <b>Svetoslav MISHEV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). The Administrative and Territorial Units in Bulgaria from the Adoption of the Tarnovo Constitution until 19 May 1934.....	583
<b>Христина ПЕНКОВА</b> (СУ „Св. Климент Охридски“). Действие на решенията на Конституционния съд във времето и еволюцията на правното мислене в конституционната юриспруденция <b>Hristina PENKOVA</b> (Sofia University “St. Kliment Ohridski“). Effect of the Decisions of the Constitutional Court in Time and Evolution of the Legal Mindset in Its Case-Law .....	595
<b>Диян ИВАНОВ</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Столична община – гр. София). Електронният документ в съвременното право <b>Diyan IVANOV</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Sofia Municipality). The Electronic Document in Modern Law.....	605

- Ралица ТЮТЮНДЖИЕВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“).  
Българо-гръцките ипломатическите отношения в ракурса на пътя на България  
към членство в НАТО и ЕС (1995–2000 г.)  
**Ralitsa TYUTYUNDZHIEVA** (St. Cyril and St. Methodius University  
of Veliko Tarnovo). Bulgarian–Greek Diplomatic Relations in the Perspective  
of Bulgaria’s path towards NATO and EU membership (1995–2000)..... 613
- Любомир КЮЧУКОВ** (СУ „Св. Климент Охридски“).  
Възобновяването на административните производства и принципите  
на административното право и административния процес  
**Lyubomir KYUCHUKOV** (Sofia University “St. Kliment Ohridski”).  
The Resumption of Administrative Proceedings and the Principles  
of Administrative Law and Administrative Procedure..... 623

## НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ НАУКИ // CRIMINAL LAW

- Нонна ГОЛОВКО ВЛАДИМИРОВНА** (Московски  
държавен педагогически университет, Институт за социално  
и хуманитарно образование). К вопросу о незаконном усыновлении  
(удочерении) несовершеннолетних  
**Golovko Nonna VLADIMIROVNA** (Moscow state Pedagogical University,  
Institute for Social and Humanitarian  
Education). On the Issue of Illegal Adoption of Minors ..... 635
- Георги МИТОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). За правомощията  
на съда в разпоредително заседание (съдията докладчик),  
когато за деянието, предмет на обвинението,  
има приключило административнонаказателно производство  
**Geogri MITOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo).  
About the Powers of the Court in the Dispositional Session (the Reporting Judge)  
in Case of a Completed Administrative Penal Procedure for the Act,  
Subject to Charge ..... 643
- Ваня НЕСТОРОВА** (Върховна касационна прокуратура, ВКП).  
Отговорността на юридическите лица за обогатяване  
от престъпление. Съдебна практика и предизвикателства  
**Vanya NESTOROVA** (Supreme Cassation Prosecutor’s Office, VKP).  
The Liability of Legal Entities for Enrichment from Crime.  
Case Law and Challenges ..... 657
- Илмира ИЛИЕВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Общ преглед  
на Европейската прокуратура – структура и организация  
**Ilmira ILIEVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo).  
Overview of the European Public Prosecutor’s Office:  
An Structure and Organization ..... 669

**Десислава ДАВИДКОВА-ДИМИТРОВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“).  
Относно възможността за разследване на главния прокурор  
**Desislava DAVIDKOVA-DIMITROVA** (St. Cyril and St. Methodius University  
of Veliko Tarnovo). About the Possibility  
of Investigating the Prosecutor General..... 681

**Дарина КОСЕВА** (Софийска районна прокуратура).  
Моделът на противодлъжностно поведение по чл. 282 НК  
**Darina KOSEVA** (Sofia District Prosecutor's Office). The Model of Conduct  
Against the Service under Art. 282 of the Bulgarian Criminal Code..... 693

**Владимир СТРАХИЛОВ** (Районен съд – Велико Търново).  
Обида – историческо развитие и съдържание на понятието  
**Vladimir STRAHILOV** (Regional Court of Veliko Tarnovo).  
Insult: Historical Development and Content of the Concept ..... 703

**Мирослав ОВЧАРОВ** (Окръжна прокуратура – Велико Търново).  
Относно мястото в българското наказателно право на концепцията  
за изключващите обществената опасност на деянието обстоятелства  
**Miroslav OVCHAROV** (District Prosecutor's Office of Veliko Tarnovo).  
On the Place in Bulgarian Criminal Law of the Concept  
of Circumstances Excluding the Public Danger of the Act..... 717

**Цонко КРЪСТЕВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,  
Районна прокуратура – Велико Търново). Малозначителност  
на деянието при квалифициран състав на престъплението  
**Tsonko KRASTEVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo,  
District Prosecutor's Office of Veliko Tarnovo). Low Significance  
of the Act in the Qualified Crime ..... 727

**Тина ЙОРДАНОВА** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Министерство  
на земеделието, храните и горите). По някои въпроси на наказанието  
„конфискация“ по Наказателния кодекс  
**Tina YORDANOVA** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo,  
Ministry of Agriculture, Food and Forestry). Various Fundamental  
Topics Regarding Confiscation in the Context  
of the Bulgarian Penal Code ..... 735

**Галин АНДОНОВ** (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“,  
Военно-окръжна прокуратура – Пловдив). Пандемията, противоепидемичните  
мерки и някои въпроси за отражението им върху извършването  
на процесуалното действие „привличане на обвиняем“  
**Galin ANDONOV** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo,  
Military District Prosecutor's Office of Plovdiv). The Pandemic,  
Containment Measures and Some Issues Related to Their Impact  
on the Procedure Action “Involvement of a Defendant” ..... 745

<b>Атанаска ПЕТКОВА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Възникване на института „освобождане от наказателна отговорност с налагане на административно наказание“	
<b>Atanaska PETKOVA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Exoneration from Criminal Responsibility with Imposition of Administrative Punishment.....	755
<b>Деляна БАЛКАНСКА</b> (ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“). Развитие на съвременното наказателно право – между установените традиции и желаната бъдеща реалност	
<b>Delyana BALKANSKA</b> (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo). Development of Contemporary Criminal Law Between the Established Traditions and the Desired Future Reality .....	765
<i>За авторите</i> .....	775
<i>About the authors</i> .....	781



# ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

Дарина ДИМИТРОВА

ON THE EDUCATIONAL TRAINING  
OF COURT CLERKS

Darina DIMITROVA



***Abstract:** The development of the judicial system is connected to the improvement of the activity of the court administration, which is directly related to the criteria for selection of the judicial staff. Human Resources are a key factor in the development of the judicial system. The present work examines and analyses the normative requirements for candidates for positions in the administration of the judiciary with regard to their educational training. On the basis of the normative analysis, conclusions and summaries are made regarding the applicable legal framework, as well as recommendations for its improvement are made.*

***Keywords:** judicial administration; court clerks; educational training.*

## Въведение

На основа на принципа за разделение на властите, уреден в чл. 8 от Конституцията, са създадени три подсистеми на държавните органи в съответствие с функциите, които осъществяват<sup>1</sup>. От трите държавни власти съдебната е тази, която защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата (чл. 117, ал. 1 от Конституцията; чл. 1а, ал. 1 от ЗСВ)<sup>2</sup>. При осъществяване на своите правомощия органите на съдебната власт се подпомагат от администрация (чл. 340, ал. 1 от ЗСВ). Служителите, работещи в администрацията на съдебната власт се наричат съдебни служители.

Безспорна е ролята на човешките ресурси<sup>3</sup> като ключов фактор за поддържане и развитие на конкурентоспособността на всяка организация. Това

---

<sup>1</sup> Стойчев, С. Конституционно право. София: Сиела, 2002, с. 115.

<sup>2</sup> Андреева, А., Йолова, Г. Основи на публичното право. Варна: Наука и икономика, 2016, с. 172–186.

<sup>3</sup> Иванова, П. Устойчиви практики за управление на човешките ресурси. Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Сборник с доклади от Национална кръгла маса, организирана от Икономически университет – Варна 25 окт. 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, 95–107; Антонова, К. Модел за устойчиво управление на човешките ресурси в организацията. Устойчиво

изисква стратегически подход към проблемите, свързани с неговото формиране и усъвършенстване. В този смисъл обучението и повишаването на квалификацията на съдебните служители се базира на политиката за развитие на човешките ресурси и е елемент от цялостната стратегия за развитието на съдебната система<sup>4</sup>.

Реформата на съдебната власт е непрекъснато във фокуса на общественото внимание – преди и след приемането на България в Европейския съюз<sup>5</sup>. За ефективното осъществяване на функциите на съдебната власт, възложени ѝ с Конституцията и ЗСВ, е необходима професионалната дейност на съдебната администрация, която да подпомага работата на съда, прокуратурата и следствието. Затова реформирането на съдебната система не може да се ограничи само до оптимизиране на работата на съответните съдебни органи. Предвид факта, че магистратите не могат да осъществяват своите правомощия без участието на съдебните служители, развитието на съдебната система е свързано и с усъвършенстване на дейността на нейната администрация. Това от своя страна е в пряка зависимост от нормативните изисквания за подбор на кандидатите за заемане на длъжност в администрацията на съдебната власт. С основание в специализираната литература се посочва необходимостта от подобряване на професионалното обучение и актуализиране на изискванията за заемане на редица длъжности в съдебната администрация<sup>6</sup>.

Изложеното определя **актуалността на избраната тема** за образователната подготовка и професионалната компетентност на съдебните служители. Съответно, **цел на настоящата работа** е да се разгледат и анализират нормативните изисквания към кандидатите за заемане на длъжност в администрацията на съдебната власт по отношение на образователната им подготовка. На основа на нормативния анализ се правят изводи и обобщения относно приложимата правна уредба, както и се отправят препоръки за нейното усъвършенстване.

---

управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Сборник с доклади от национална кръгла маса, 25 октомври 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, 48–60; **Nacheva, R.** Five W's of Emotions Analytics in Human Resources Management. Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Национална кръгла маса, 25 октомври 2019, ИУ–Варна, Варна: Наука и икономика, 2019, 216–225.

<sup>4</sup> **Стратегия** за обучение и повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители в Административен съд – Шумен за периода 2009 г. – 2013 г.; достъпна на: <http://www.admcourt-sh.org/index.php/2015-02-09-09-55-35/vatreshni-pravila/72-strategiya-za-obuchenie-v-shas>.

<sup>5</sup> **Славова, М.; Петров, В.; Георгиев, И.** За реформата на съдебната власт. Възможна ли е тук и сега? Публични политики.bg. бр. 3/2011, с. 122–132.

<sup>6</sup> **Николова, Г.** Правен статут на администрацията на съдебната власт. София: Сиела, 2021, с. 241.

Изследването е ограничено само до регламентацията на специализираната администрация съгласно Правилника за администрацията в съдилищата (ПАС)<sup>7</sup> и е съобразено със действащото законодателство към 6-ти септември 2021 г.

### **Изложение**

Редът за назначаване и изискванията, на които трябва да отговарят кандидатите за съдебни служители са уредени в правилници за администрацията на съответните органи на съдебната власт, приети от ВСС на основание чл. 342, ал. 1 от ЗСВ. Към настоящия момент действат седем такива правилника<sup>8</sup>. Анализът е ограничен само до нормативните изисквания към кандидатите за заемане на длъжност в администрацията на съдебната власт съгласно ПАС – първо, поради известна идентичност в правната уредба на всяка от отделните администрации и второ, защото ПАС се приема за общ подзаконов нормативен акт по отношение на останалите правилници за администрациите на върховните съдилища<sup>9</sup>.

Също така, на основание чл. 341, ал. 1 от ЗСВ, ВСС издава Класификатор на длъжностите в администрацията на съответния орган на съдебната власт, в който се определят наименованията на длъжностите, минималната образователна степен и други изисквания за съответната длъжност, възнаграждението за длъжността, ранг за длъжността и възнаграждение за ранг. Когато дейността на съдебния служител е свързана с осъществяването на правомощията на определени органи (ВСС, Инспектората към ВСС, НИП и органите на съдебната власт), той се назначава след провеждане на конкурс (чл. 343, ал. 1 от ЗСВ)<sup>10</sup>.

---

<sup>7</sup> Обн. ДВ, бр.68 от 22 Август 2017 г., изм. и доп. ДВ, бр.91 от 23 Октомври 2020 г.

<sup>8</sup> 1) Правилник за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация (обн. ДВ, бр. 16 от 2019 г., в сила от 22.02.2019г.); 2) Правилник за администрацията на Върховния административен съд (обн., ДВ, бр. 60 от 30.07.2019г.); 3) Правилник за администрацията на Върховния касационен съд (обн. ДВ, бр. 21 от 12.03.2021г.); 4) Правилник за организацията и дейността на администрацията на Прокуратурата на Република България (обн., ДВ, бр. 106 от 10.12.2013 г., изм. и доп., бр.58 от 26.07.2016 г., бр.12 от 6.02.2018 г.); 5) Правилник за администрацията в съдилищата (обн. ДВ, бр. 68 от 22.08.2017г., изм. и доп., бр. 91 от 23.10.2020 г.); 6) Правилник за вътрешния ред за използването на електронен подпис и електронна идентификация от органите на съдебната власт (обн. ДВ, бр. 32 от 21.04.2017 г.) и 7) Правилник за организацията на дейността на Националния институт на правосъдието и на неговата администрация (обн. ДВ, бр. 76 от 2007 г., изм. и доп., бр. 65 от 2011 г., бр. 79 от 2014 г., бр. 33 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г.).

<sup>9</sup> **Николова, Г.** Правен статут на администрацията на съдебната власт. София: Сиела, 2021, с. 213.

<sup>10</sup> Относно администрацията на органите на съдебната власт виж повече: **Сидерова, Е.** Устройство на съдебната власт. Варна: ВСУ „Черноризец Храбър“, 2012, с. 123–128.

Изискванията към кандидатите за съдебни служители могат да бъдат обособени в две основни групи:

- **Минимални нормативно определени изисквания** по чл. 136<sup>11</sup> и чл. 137<sup>12</sup> от ПАС; и

- **Допълнителни специфични изисквания** – предвидени с оглед на конкретната длъжност и **свързани със завършено образование, професионален опит, други квалификации и умения**<sup>13</sup>.

Интерес за настоящото изследване представлява именно втората група от допълнителни специфични изисквания, свързани със завършено образование, и то по отношение на служителите от специализираната администрация. Причината за това е различието във функциите на общата и специализираната съдебна администрация.

Съгласно чл. 16, ал. 1 от ПАС специализираната администрация подпомага и осигурява осъществяването на съдебната дейност. Това означава, че тя има функции при осъществяване на самото правосъдие и тя е тази, която извършва същинската съдебна дейност, в резултат на която органите на съдебната власт постановяват своите актове.

Поради това при ежедневното изпълнение на професионалните си задължения съдебните служители от специализираната администрация трябва да познават и да прилагат множество нормативни актове. На първо място, те трябва в достатъчно добра степен да владеят юридическата терминология. Второ, трябва да имат базисни знания за основните правни отрасли. Трето,

---

<sup>11</sup> Съгласно чл. 136 от ПАС: За съдебен служител може да бъде назначено лице, което: 1. е български гражданин; 2. е навършило пълнолетие; 3. не е поставено под запрещение; 4. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер; 5. не е лишено по съответен ред от правото да заема определена длъжност; 6. отговаря на изискванията за заемане на длъжността, предвидени в нормативните актове, в този правилник, в Класификатора по чл. 341, ал. 1 ЗСВ и в длъжностната характеристика за съответната длъжност.

<sup>12</sup> Да не са налице обстоятелствата по чл. 137 от ПАС: (1) При назначаване на съдебни служители се прилагат разпоредбите на чл. 107а, ал. 1 от Кодекса на труда. (2) При възникване на трудовото правоотношение служителят подписва декларация за обстоятелствата по чл. 107а, ал. 1 КТ. (3) Когато по време на осъществяване на трудовото правоотношение за съдебния служител възникне някое от основанията за недопустимост по чл. 136 или по чл. 107а, ал. 1 КТ, той е длъжен в 7-дневен срок от настъпването на това основание да уведоми органа по назначаването. (4) За съдебните служители се прилагат и задълженията по чл. 107а, ал. 4 и 5 КТ.

<sup>13</sup> **Георгиев, С.** Управление на човешките ресурси: трудовоправни аспекти. Агестиране на съдебните служители. Дисциплинарни наказания на магистрати и съдебни служители. Поощрения. От: Управление на съдебната власт. Ръководство за административни ръководители. София: НИП, 2019, с. 70–81.

трябва да познават както материалноправните норми, така и правилата на процесуалните закони.

Това е необходимо, тъй като служителите от специализираната администрация са така да се каже „лицето“ на органите на съдебната власт пред обществото – те са тези, които работят в звената, обслужващи гражданите и техните пълномощници (регистратура, деловодство и т.н.). От тяхната компетентност зависи не само ефективното изпълнение на професионалните им задължения, но и спазването на процесуалните права на страните по делата.

С оглед подобряване ефективността на правораздаването НИП осъществява обучения за съдебните служители (чл. 6 и чл. 7, т. от Правилника за организацията на дейността на НИП и на неговата администрация). Основните цели при осъществяване на тези обучения на съдебната администрация са:

- подобряване на професионалните познания и практическите умения на съдебните служители за ефективно изпълнение на служебните им задължения;
- уеднаквяване на работните практики в администрацията на отделните съдилища и прокуратури;
- изграждане на висока административна култура, ориентирана към качествено обслужване на обществото<sup>14</sup>.

Наред с това в резултат на предприети действия по инициатива на НИП<sup>15</sup> е издадена от министъра на образованието и науката Наредба № 14 от 22 май 2019 г. за придобиване на квалификация по професията „съдебен служител“<sup>16</sup>. В резултат от включването на професията „Съдебен служител“ в Списъка на професиите за професионално образование и обучение са създадени програми за подготовка на съдебни служители по специалност „Съдебна администрация“ в редица средни училища (гимназии) и дори в центрове за продължаващо обучение.

Но съвременните предизвикателствата, пред които е изправена съдебната система (достъп до правосъдие, качество и срочност на правораздавателния процес), наред с изискванията за повишаване на правните знания и дигиталната грамотност на съдебните служители, са ясен показател, че средното образование или следдипломната квалификация са крайно недостатъчни. Така както има изисквания относно образователната подготовка на магистратите, така трябва да има изисквания и към образователната подготовка на съдебните служители, които подпомагат тяхната дейност.

Съгласно чл. 340а, ал. 3 от ЗСВ, ПАС и Класификатора на длъжностите в администрацията на съдилищата е предвидено изискване за висше образо-

---

<sup>14</sup> <http://www.nij.bg/Articles/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=1644>.

<sup>15</sup> <http://www.nij.bg/News/News.aspx?lang=bg-BG&pageID=478&newsID=1364>.

<sup>16</sup> Обн. ДВ. бр.45 от 7 Юни 2019 г.

вание за експертните и ръководните длъжности (съдебен администратор<sup>17</sup>, директор, началник отдел, ръководител сектор, началник кабинет на председателя на ВКС/ВАС, главен счетоводител, административен секретар<sup>18</sup>, началник административна служба). По отношение на специализираната администрация има изискване за висше образование само към съдебните помощници<sup>19</sup>. За всички останали съдебни служители от специализираната администрация (служител по сигурността на информацията, завеждащ служба, секретар на колегия във ВКС/ВАС, съдебен секретар, съдебен деловодител, съдебен архивар и призовкар) нормативната уредба изисква средно образование за заемане на съответната длъжност.

Ако за служителите от общата администрация, заемащи технически длъжности (касиер, домакин, работник поддръжка сгради, шофьор, куриер, технически изпълнител и т.н.), средното образование е напълно достатъчно за изпълнение на техните професионални задължения. То за служителите от специализираната съдебна администрация, средното образование може да се окаже недостатъчно за ефикасно изпълнение на възложените им професионални функции, свързани с осъществяването на съдебната дейност.

Предвид изложеното е и предложението за промени в нормативната уредба, въвеждащи изискване за висше образование. Разбира се не е необходимо за всички служители от специализираната съдебна администрация да бъдат въведени прекалено високи изисквания, приравняващи ги на тези за заемане на магистратска длъжност, както е при съдебните помощници. Достатъчно би било въвеждането на изискване за бакалавърска степен (например в професионално направление „3.7. администрация и управление“).

В резултат на въвеждането на по-високи изисквания към образователната подготовка на съдебните служители ще бъде насърчено професионалното развитие на съдебната администрация, с оглед подобряване на правораздавателния процес. Преодоляването на дисбаланса и дефицита на обучени, знаещи, можещи и компетентни кадри, подпомагащи органите на съдебната власт ще доведе до укрепване на принципа за върховенството на закона. Доброто

---

<sup>17</sup> Съгласно чл. 4, ал. 2, т. 2 от ПАС: За съдебен администратор може да се назначи лице, което има висше образование с образователна степен „магистър“ по специалностите публична администрация, икономика или право и професионален опит не по-малко от 8 години.

<sup>18</sup> Съгласно чл. 9, ал. 2 от ПАС: За административен секретар се назначава лице, което е български гражданин, има завършено висше образование, с образователна степен „бакалавър“, с не по-малко от 5 години професионален опит, не е осъждано на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер, независимо дали е реабилитирано, и притежава необходимите нравствени и професионални качества.

<sup>19</sup> Съгласно чл. 11, ал. 2 от ПАС: За съдебен помощник се назначава лице, което отговаря на изискванията на чл. 162 ЗСВ за магистрати (едно от които е висше образование по специалността „Право“) и е издържало конкурс за съдебен служител.

познаване на основните правни понятия и процесуални правила е фактор за адекватното им прилагане, а това от своя страна води до удовлетвореност на гражданите и до повишаване на доверието им в съдебната система.

### **Заклучение**

Авторът апелира да бъдат предприети необходимите законови и управленски мерки за повишаване на професионалната квалификация на съдебните служители с оглед на предизвикателствата, пред които е изправена съдебната система и едно от тях е именно изграждане на модерна и ефикасна съдебна администрация. Логично е да има по-високи нормативни изисквания към образователната подготовка на съдебните служители – особено от специализираната администрация. Трябва да има единен подход в обучението и тук много голяма е ролята на НИП, както и въвеждането на професията „съдебен служител“ и специалност „Съдебна администрация“ в ОКС бакалавър<sup>20</sup>.

В последните десетилетия се наблюдава необходимост от преосмисляне на държавната политика в сферата на образованието за обвързване с потребностите на пазара на труда<sup>21</sup>. Изискванията за повишаване на образователната подготовка на съдебните служители са в съзвучие с европейските и националните тенденции за въвеждане на нови образователни политики, насочени към повишаване на конкурентността на работниците и служителите на пазара на труда.

Осъзната е необходимостта от предприемане на мерки за повишаване на квалификацията на съдебните служители. Основната цел на обучението им е непрекъснато актуализиране, усъвършенстване и разширяване на знанията и уменията на съдебната администрация за ефективно осъществяване на дейността на органите на съдебната власт и утвърждаването на техния авторитет

---

<sup>20</sup> От академичната 2017/2018 г. в Икономически университет – Варна се предлага обучение в ОКС „бакалавър“ по специалност „Съдебна администрация“, администрирането на която е възложено на катедра „Правни науки“. Основната цел на обучението е подготовка на висококвалифицирани специалисти в областта на съдебната администрация. Необходимостта е продиктувана от динамичното развитие на съдебния сектор, устойчивата тенденция за увеличение на броя във всички видове дела, спецификата на предоставяните услуги, изискващи специфична компетентност. Обучението представя комплексна и профилирана подготовка, ориентирана към познаване на основните насоки и дейности по администриране органите на съдебната власт, познания за основни правни отрасли и свързаните с тях правни институти, форми и процедури на отделните видове процес, а също и начини за извънсъдебно уреждане на споровете. – <https://ue-varna.bg/bg/p/7893/katedra-pravni-nauki/spetsialnosti>.

<sup>21</sup> **Андреева, А., Йолова, Г.** Трудовоправна рамка на образователните политики за конкурентност на пазара на труда. Професионално образование. София: Аз-буки, 22, 2020, 4, 408–420.

като институции, призвани да защитават правата, свободите и законните интереси на гражданите и организациите<sup>22</sup>.

Тенденцията за повишаване на професионалната компетентност на съдебните служители трябва да продължи, за да има единност в дейността на органите на съдебната власт и съответните им администрации, което е гаранция за качество на правораздавателната дейност и за укрепване на принципа за върховенството на закона. Развитието на съдебната система неминуемо е свързано с подобряване на дейността на съдебната администрация, което е в пряка зависимост от критериите за подбор на съдебни служители. Защото институциите са основата на държавата, представлявана от нейните органи и служебни лица.

## ЛИТЕРАТУРА

**Андреева, А.; Йолова, Г.** Трудовоправна рамка на образователните политики за конкурентност на пазара на труда. Професионално образование. София: Аз-буки, 22, 2020, 4, 408–420. // **Andreeva, A.; Yolova, G.** Trudovopravna ramka na obrazovatelните политики за konkurentnost na pazara na truda. Profesionalno obrazovanie. Sofia: Az-buki, 22, 2020, 4, 408–420.

**Андреева, А.; Йолова, Г.** Основи на публичното право. Варна: Наука и икономика, 2016. // **Andreeva, A.; Yolova, G.** Osnovi na publichnoto pravo. Varna: Nauka i ikonomika, 2016.

**Антонова, К.** Модел за устойчиво управление на човешките ресурси в организацията. Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Сборник с доклади от национална кръгла маса, 25 октомври 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, 48–60. // **Antonova, K.** Model za ustoychivo upravlenie na choveshkите resursi v organizatsiyata. Ustoychivo upravlenie na choveshkите resursi v savremennata ikonomicheska realnost: Sbornik s dokladi ot natsionalna kragla masa, 25 oktomvri 2019 g., Varna: Nauka i ikonomika, 2019, 48–60.

**Георгиев, С.** Управление на човешките ресурси: трудовоправни аспекти. Аtestиране на съдебните служители. Дисциплинарни наказания на магистрати и съдебни служители. Поощрения. От: Управление на съдебната власт. Ръководство за административни ръководители. София: НИП, 2019 // **Georgiev, S.** Upravlenie na choveshkите resursi: trudovopravni aspekti. Atestirane na sadebnите sluzhiteli. Distiplinarni nakazania na magistrati i sadebni sluzhiteli. Pooshtrenia. Ot: Upravlenie na sadebnата vlast. Rakovodstvo za administrativni rakovoditeli. Sofia: NIP, 2019

**Иванова, П.** Устойчиви практики за управление на човешките ресурси. Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Сборник с доклади от Национална кръгла маса, организирана от Икономически уни-

---

<sup>22</sup> **Стратегия** за обучение и повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители в Административен съд – Шумен за периода 2009–2013; достъпна на: <http://www.admcourt-sh.org/index.php/2015-02-09-09-55-35/vatreshni-pravila/72-strategiya-za-obuchenie-v-shas>.



верситет – Варна 25 окт. 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, 95–107. // **Ivanova, P.** Ustoychivi praktiki za upravlenie na choveshkite resursi. Ustoychivo upravlenie na choveshkite resursi v savremennata ikonomicheska realnost: Sbornik s dokladi ot Natsionalna kragla masa, organizirana ot Ikonomicheski universitet – Варна 25 окт. 2019 г., Варна: Наука и икономика, 2019, 95–107.

**Николова, Г.** Правен статут на администрацията на съдебната власт. София: Сиела, 2021. // **Nikolova, G.** Praven statut na administratsiyata na sadebnata vlast. Sofia: Siela, 2021.

**Сидерова, Е.** Устройство на съдебната власт. Варна: ВСУ „Черноризец Храбър“, 2012. // **Siderova, E.** Ustroystvo na sadebnata vlast. Varna: VSU „Chernorizets Hrabar“, 2012.

**Славова, М., Петров, В., Георгиев, И.** За реформата на съдебната власт. Възможна ли е тук и сега? Публични политики.bg. бр. 3/2011, с. 122–132. // **Slavova, M.; Petrov, V.; Georgiev, I.** Za reformata na sadebnata vlast. Vazmozhna li e tuk i sega? Publichni politiki.bg. br. 3/2011, s. 122–132.

**Стойчев, С.** Конституционно право. София: Сиела, 2002. // **Stoychev, S.** Konstitutsionno pravo. Sofia: Siela, 2002.

**Стратегия** за обучение и повишаване на квалификацията на съдиите и съдебните служители в Административен съд – Шумен за периода 2009 г. – 2013г.; достъпна на: <http://www.admcourt-sh.org/index.php/2015-02-09-09-55-35/vatreshni-pravila/72-strategiya-za-obuchenie-v-shas>. // **Strategia** за обучение и povishavane na kvalifikatsiyata na sadiite i sadebnite sluzhiteli v Administrativen sad – Shumen za perioda 2009 –2013; dostapna na: <http://www.admcourt-sh.org/index.php/2015-02-09-09-55-35/vatreshni-pravila/72-strategiya-za-obuchenie-v-shas>.

**Nacheva, R.** Five W's of Emotions Analytics in Human Resources Management. Устойчиво управление на човешките ресурси в съвременната икономическа реалност: Национална кръгла маса, 25 октомври 2019, ИУ – Варна, Варна: Наука и икономика, 2019, 216–225.

<http://www.nij.bg/Articles/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=1644>.

<http://www.nij.bg/News/News.aspx?lang=bg-BG&pageID=478&newsID=1364>.

<https://ue-varna.bg/bg/p/7893/katedra-pravni-nauki/spetsialnosti>.